

УДК 629.4-592

АНАЛІЗ ЗАЛЕЖНОСТІ ЕФЕКТУ АДАПТИВНОГО ОХОЛОДЖЕННЯ ФРИКЦІЙНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ГАЛЬМ ВІД ВОЛОГОСТІ ПОВІТРЯ

ANALYSIS OF THE DEPENDENCE OF THE EFFECT OF ADAPTIVE COOLING OF FRICTION BRAKE ELEMENTS ON AIR HUMIDITY

Ноженко Володимир, Ковтанець Тетяна, Просвірова Ольга
*Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
пр. Центральний 59-а, м. Северодонецьк, 93400*

The paper studies the dependence of adaptive cooling effect of friction brake elements on air humidity for thermal separation of gases to control the cooling of friction surfaces.

Вологість, що подається в вихрову трубу стисненого газу справляє помітний вплив на отримуваний ефект охолодження, тому її необхідно враховувати при розрахунку. Експерименти показують [1], що в вихровій трубі не відбувається помітної механічної сепарації суміші газів і це цілком пояснюється високою турбулентністю вихору. Тому, якщо в процесі охолодження в вихровій трубі температура холодного потоку не знизиться нижче точки роси вологого газу, то при інженерних розрахунках в більшості випадків можна не вводити поправки в такі залежності від складу газу постійні, як показник адіабати, газову постійну і теплоємність, так як ці поправки виходять за межі точності розрахунку.

Якщо ж температура холодного потоку знизиться нижче точки роси вологого газу, то введення поправки виявляється обов'язковим, тому що ця поправка стає сумірною з одержуваним ефектом охолодження. Відчутність поправки у випадках конденсації і замерзання вологи пояснюється високими значеннями теплоти фазових перетворень води, що навіть при невеликому вмісті вологи призводить до помітних температурних ефектів. Величину поправки можна визначити, виходячи з наступної умови. Процес найбільш інтенсивного охолодження центральних частин вихору відбувається в безпосередній близькості до діафрагми - в сопловому перетині, при цьому встигають утворитися тільки дуже дрібні частинки конденсату або льоду. Дисперсність забезпечує їм високий аеродинамічний опір, що при значній турбулентності ядра і малому шляху руху часток, що утворилися в отвори діафрагми запобігає сепарації їх за рахунок архімедівських сил з холодного потоку. Таким чином, вміст вологи холодного і гарячого потоків виявляється практично однаковим.

Дослідження проводилося в рамках виконання технічного завдання науково-дослідної роботи ДН-01-20 «Теорія та практика системного підходу створення новітнього рухомого складу залізниць мультифункціональним управлінням термомеханічною навантаженістю «колесо-колодка-рейка» для підвищення безпеки, енерго- та ресурсозаощадження» (№ державної реєстрації 0120U102220).

Література

1. *Experimental study of brake frictional contact properties under the impact of local cooling and surfaces cleaning / Gorbunov, M., Prosvirova, O., Kovtanets, M., Steišūnas, S., Fomin, O. // Transport Means - Proceedings of the International Conference. 2019*